

УНІВЕРСИТЕТСЬКІ НАУКОВІ ЗАПИСКИ
ЧАСОПИС
ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОГО УНІВЕРСИТЕТУ ПРАВА
ІМЕНІ КОРОЛЯ ДАНИЛА ГАЛИЦЬКОГО

Науковий журнал

Засновано 2009 року

Засновник:

**Івано-Франківський університет
права імені Короля Данила
Галицького**

**Рекомендовано до друку
Вченою радою
Івано-Франківського
університету права
імені Короля Данила Галицького**

Свідоцтво про державну
реєстрацію:
серія КВ № 17075-5845 Р
від 08.10.2010 р.
Виходить 2 рази на рік

Мова видання

змішаними мовами: українська,
російська, англійська

Рукописи не рецензуються і не
повертаються

За достовірність інформації, що
міститься в опублікованих
матеріалах, відповідальність несуть
автори

Головний редактор:

А. І. Луцький

Відповідальні редактори:

**Л. І. Рябошапко,
М. М. Мацькевич,
Р. В. Зварич,
В. В. Книш**

Відповідальний секретар:

Л. М. Ілин

Секретар:

Л. Б. Федик

Комп'ютерна верстка:

І. Г. Петрів

Дизайн:

І. В. Гребенюк

Коректура:

І. В. Данилюк

Адреса редакції:

76018, м. Івано-Франківськ,
вул. Є. Коновальця, 35

Тел.: (0342) 77-18-45

Факс (0342) 77-62-82

E-mail: redakcijafup@gmail.com

11, 2015

ISSN 2078-6743

© Івано-Франківський університет права
імені Короля Данила Галицького, 2015 р.

УДК. 346.19, 347.471.01

Парута Юлія Іванівна

ПРОБЛЕМНІ АСПЕКТИ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ПРИПИНЕННЯ ГРОМАДСЬКИХ ОБ'ЄДНАНЬ

Наукова стаття присвячена дослідженню способів припинення громадських об'єднань. Вивчаються основні законодавчі положення щодо способів припинення громадських об'єднань. Зосереджується увага на такому способі припинення, як реорганізація, яка згідно з вітчизняним законодавством може бути проведена тільки шляхом приєднання до громадського об'єднання такого самого статусу. На підставі проведених наукових пошуків пропонується внесення відповідних змін до чинного законодавства.

Ключові слова: *припинення громадського об'єднання, саморозпуск, реорганізація, примусовий розпуск, процедура банкрутства.*

Постановка проблеми. Як слушно зауважується у правовій літературі, будь – яка юридична особа має свій специфічний «життєвий цикл», що включає створення та припинення. При цьому, і перше, і друге є предметом дослідження в приватно – правовій доктрині. Разом з тим, не применшуючи важливість вивчення основних засад створення юридичних осіб, зосередимо свою увагу саме на їх припиненні.

Алгоритм припинення юридичних осіб визначено ЦК України, ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців», а також ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом». Саме вищезазначеними нормативно – правовими актами окреслено основні положення, що стосуються припинення усіх юридичних осіб. Однак, особливості припинення окремих видів юридичних осіб обумовлюються також спеціальними законами, зокрема серед них і ЗУ «Про громадські об'єднання». Нормативно підтверджено, що громадське об'єднання зі статусом юридичної особи (надалі – громадське об'єднання) є непідприємницьким товариством, а отже, на них поширюються загальні норми щодо припинення юридичних осіб, які передбачені ЦК України. Зокрема, ч. 1 ст. 104 ЦК України визначено два способи припинення юридичних осіб: реорганізація (злиття, приєднання, поділ, перетворення) та ліквідація. Особливістю ж припинення громадських об'єднань є те, що способи їх припинення визначені ЗУ «Про громадські об'єднання» різняться від загальноприйнятих. Так, ч. 1 ст. 25 зазначеного Закону встановлюється, що припинення діяльності громадського об'єднання здійснюється шляхом саморозпуску, реорганізації та розпуску в примусовому порядку. Крім цього, варто зауважити, що реорганізація громадського об'єднання може відбуватися тільки шляхом приєднання до іншого громадського об'єднання такого самого статусу. Тобто інші шляхи реорганізації Законом виключаються. Натомість, реорганізація окремих видів громадського об'єднання може відбуватися не тільки шляхом приєднання, але й шляхом злиття або поділу (ст. 16 ЗУ «Про свободу совісті та релігійні організації»). А деякими нормативними документами взагалі не визначаються конкретні шляхи реорганізації, а лише закріплено, що об'єднання

може бути припинено шляхом реорганізації (ст. 23 ЗУ «Про політичні партії в Україні», ст. 18 ЗУ «Про професійні спілки, їх права та гарантії діяльності»).

У зв'язку із вищенаведеним потрібно проаналізувати особливості припинення громадських об'єднань та визначити які ще шляхи реорганізації, доцільно закріпити в ЗУ «Про громадські об'єднання». Окрім того, необхідно дослідити чи може громадське об'єднання перетворитися у підприємницьке товариство, які особливості застосування до цих суб'єктів процедури банкрутства, яка доля майна після припинення таких юридичних осіб тощо.

Тому, в межах окресленої статті вважаємо за необхідне дослідити актуальні питання пов'язані з припиненням громадських об'єднань.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Припинення юридичної особи, як сфера наукового інтересу вже аналізувалося вітчизняними цивілістами. Зокрема, серед них В. В. Кочин, М. В. Менджул, Л. В. Ущипівська, Л. В. Сіщук, І. В. Спасибо-Фатєєва, Ю. М. Юркевич та ін. Однак, проведені дослідження в основному присвячені правовим питанням припинення усіх юридичних осіб і тільки деякі з них окремим їх видам. А це дійсно свідчить про необхідність аналізу основних підходів щодо припинення громадських об'єднань.

Постановка завдання. Метою нашого дослідження є вивчення способів припинення громадських об'єднань та формування пропозицій відносно внесення відповідних змін до чинного законодавства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Варто зазначити, що припинення громадських об'єднань, може відбуватися в добровільному та примусовому порядку. Так, ЗУ «Про громадські об'єднання» серед способів припинення діяльності громадського об'єднання визначено саморозпуск, реорганізацію шляхом приєднання до іншого громадського об'єднання такого самого статусу та примусовий розпуск. З'ясуємо, що є характерним для кожного із цих способів припинення.

У науковій літературі зазначається, що підставами для добровільної ліквідації некомерційних організацій, можуть слугувати досягнення мети, або неможливість досягнення тих цілей заради яких їх було створено [9, с. 135]. Однією із можливих підстав саморозпуску може бути зменшення кількості членів нижче норми, адже, громадське об'єднання засноване на принципі добровільності, а тому кожен з її членів має право вільно вийти з нього. У зв'язку із цим, на практиці може виникнути ситуація, коли в об'єднанні залишається членів менше, ніж цього вимагає закон [2, с. 15].

Якщо звернутися до законодавчих реалій припинення громадських об'єднань, то згідно з положеннями ЗУ «Про громадські об'єднання», громадське об'єднання має право у будь-який час прийняти рішення про припинення своєї діяльності (саморозпуск). Рішення про саморозпуск громадського об'єднання приймається у порядку передбаченому в Статуті цього об'єднання. На підставі аналізу установчих документів ми дійшли висновку, що кількість голосів необхідних для набрання таким рішенням чинності є досить різною, наприклад Статутом громадської організації «Правдива країна» достатньо $\frac{3}{4}$ голосів членів організації які беруть участь в Загальних зборах [12]. Це питання зовсім по-іншому визначається в Статуті громадської організації «Творче об'єднання «Продіс», де необхідною є одноголосна згода усіх членів організації [13], а вже відповідно до Статуту громадської спілки «Українська Гельсінська спілка з прав людини» потрібною є одноголоса згода не всіх членів спілки, а лише Загальних зборів [14].

Вищий орган управління, яким було прийнято рішення про саморозпуск створює ліквідаційну комісію або ж доручає керівному органу здійснювати повноваження ліквідаційної комісії для проведення припинення громадського об'єднання. Після цього громадським об'єднанням подається (надсилається) до уповноваженого органу з питань реєстрації рішення про саморозпуск громадського об'єднання, до якого додаються необхідні документи визначені ч. 4 ст. 26 ЗУ «Про громадські об'єднання». Уповноважений орган з питань реєстрації розглядає подані документи протягом десяти днів та приймає одне з таких рішень: про визнання саморозпуску громадського об'єднання або ж відмову у визнанні саморозпуску. Якщо прийнятним є перший варіант, то уповноважений орган з питань реєстрації вносить в Єдиний державний реєстр юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців (надалі – ЄДРПОУ) відомості про саморозпуск. З цього моменту розпочинається припинення громадського об'єднання та набуває повноважень ліквідаційна комісія. Важливим тут є те, що після внесення запису в ЄДРПОУ рішення про саморозпуск уже не може бути скасоване громадським об'єднанням. Якщо ж події розвиваються таким чином, що громадському об'єднанню відмовлено у визнанні рішення про саморозпуск, то має наслідком втрата чинності цим рішенням. При цьому рішення про відмову у визнанні саморозпуску громадського об'єднання, яке видається у формі наказу, має містити додаток – висновок, що повинен бути вмотивованим та містити вичерпні підстави відмови [10].

Ще однією підставою для припинення громадського об'єднання в добровільному порядку є реорганізація. Порівняно із ЗУ «Про об'єднання громадян», який не визначав конкретні шляхи реорганізації [15, с. 422], законодавець прийнявши ЗУ «Про громадські об'єднання» пішов іншим шляхом та визначив, що реорганізація громадського об'єднання може відбуватися тільки через приєднання до іншого громадського об'єднання такого самого статусу. Якщо ж проаналізувати міжнародний досвід з цього приводу, то слушним є зазначити, що, в окремих країнах навпаки передбачаються такі способи реорганізації як: злиття, поділ та виділ, а серед них приєднання, як спосіб реорганізації громадського об'єднання не передбачено [7, с. 109]. А зараз, спробуємо розібратися в основних положеннях щодо цього способу припинення громадського об'єднання.

Згідно з національним законодавством реорганізація здійснюється на підставі рішення громадського об'єднання, яке приєднується, про припинення діяльності з приєднанням до іншого об'єднання та рішення громадського об'єднання, до якого приєднуються, про згоду на таке приєднання. Тобто, юридична особа, що приєднує, реорганізовується, а юридична особа, що приєднується, припиняється. Саме тому при реорганізації юридичної особи у формі приєднання до неї іншої юридичної особи перша з них вважається реорганізована з моменту внесення в ЄДРПОУ запису про припинення діяльності приєднаної юридичної особи. На відмінну від злиття, де припиняють дію всі організації, що зливаються, при приєднанні одна з організацій, що реорганізовується, завжди зберігає свою правосуб'єктність. Іншими словами, результатом приєднання юридичних осіб є те, що одна організація мовби поглинає всі активи і пасиви інших організацій, стаючи універсальним правонаступником по їх зобов'язаннях.

У цивілістичній доктрині під приєднанням розуміють спосіб припинення однієї чи кількох юридичних осіб, майно, права та обов'язки яких переходять до іншої юридичної особи – правонаступника. Наголошується на тому, що під час приєднання нова юридична особа не створюється [6, с. 88]. Таким чином, правонаступництвом визначається перехід суб'єктивних цивільних прав та обов'язків у порядку похідного набуття прав та

обов'язків, при якому правовідносини продовжують існувати у зміненому виді та з новим суб'єктом, а при зміні суб'єктного складу завжди відбувається правонаступництво [11, с. 133].

Порядок внесення відомостей до ЄДРПОУ щодо реорганізації майже такий самий як при внесенні відомостей щодо саморозпуску. Відмінності полягають лише в поданні інших документів потрібних для проведення реорганізації та в тому, що у разі відмови у визнанні рішення щодо реорганізації, громадське об'єднання, яке виявило намір реорганізуватися продовжує свою самостійну діяльність.

У цьому аспекті необхідно зазначити, що особливістю припинення більшості непідприємницьких товариств є те, що спеціальними законами визначається лише один, або декілька видів реорганізації [9, с. 134], що підтверджується і на прикладі громадського об'єднання. Та разом з тим, для окремих видів громадського об'єднання передбачаються й інші шляхи реорганізації. Наприклад, згідно з нормами ЗУ «Про свободу совісті та релігійні організації» припинення релігійних організацій може відбуватися через реорганізацію та ліквідацію. При цьому реорганізація може відбуватися шляхом поділу, злиття та приєднання. Крім того, на нашу думку, до громадських об'єднань може застосовуватися і такий вид реорганізації як перетворення. Наприклад, громадська організація може бути перетворена на політичну партію, однак при цьому мають бути визначені певні умови такого перетворення: у статутах громадських організацій повинен передбачатися порядок прийняття рішення про перетворення, а саме – має бути визначено мінімальну кількість голосів для прийняття такого рішення та повинно бути визначено на рівні законодавства питання про членів громадської організації, що не є громадянами України, адже вони не можуть стати членами політичної партії [9, с. 170-171].

Якщо вже зайшла мова про можливість реорганізації громадського об'єднання шляхом перетворення, то доцільним буде зазначити, що фактично національним законодавством унеможлиблюється перетворення громадського об'єднання в підприємницькі товариства. Так, ст. 10 ЗУ «Про благодійництво та благодійні організації» благодійна організація не може бути реорганізована в юридичну особу, метою діяльності якої є одержання прибутку. Звісно на сучасному етапі розвитку нашого суспільства обраний законодавцем шлях є виправданим. Це насамперед пов'язано з тим, що відбувається трансформація численних правових інститутів, і цілком можливими є різноманітного роду зловживання, а відповідно обраний законодавцем підхід на сьогоднішній день є оптимальним. Однак, хочемо висловити припущення, що в майбутньому перетворення непідприємницьких організацій в підприємницькі є цілком реальним. Для підтвердження висловленої думки, зазначимо наступні доводи: розвинуті системи корпоративного права уже пішли набагато далі і встановили в якості загального принципу правило про можливість реорганізації некомерційних організацій, в результаті якої створюються комерційні організації, і навпаки [16]. Така реорганізація розглядається як прояв принципу свободи інкорпорації [17]. Крім того, в цивілістичній доктрині вже вказувалося на можливість перетворення непідприємницьких організацій в підприємницькі. Зокрема О. І. Зозуляк говорить про те, що «Поступова їх комерціалізація неминуче приведе до зміни їх правової моделі на підприємницьку юридичну особу у тих організаційно-правових формах, що передбачені для останніх» [3, с. 23]. Така тенденція, безумовно, не може залишатися поза увагою.

Поки що ж припинення непідприємницьких організацій повинно здійснюватися з урахуванням особливостей цих юридичних осіб, які передбачається в спеціальному

законодавстві. Однією із яких є вказівка законодавця, на те, що правонаступниками більшості некомерційних організацій є некомерційні особи такого самого статусу. Так, правонаступниками, уже згадуваної, благодійної організації в разі її реорганізації мають бути не будь – які юридичні особи, а лише одна чи декілька благодійних організацій. Реорганізація ж релігійних організацій згідно з нормами ЗУ «Про свободу совісті та релігійні організації» можлива лише в інші релігійні організації [9, с. 134].

Останнім способом припинення громадського об'єднання, який законодавчо закріплено є примусовий розпуск. Також цей спосіб припинення громадського об'єднання Законом визначений як «заборона громадського об'єднання». Воно може бути заборонено судом за позовом уповноваженого органу з питань реєстрації. Підставами для примусового розпуску є порушення Конституції України та ст. 4 ЗУ «Про громадські об'єднання». Крім того, судом може бути припинено діяльність громадського об'єднання з підстав, зазначених у ЗУ «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців». Серед них: неподання протягом одного року органам державної податкової служби податкових декларацій, документів фінансової звітності; наявність в ЄДРПОУ запису про відсутність юридичної особи за вказаним її місцезнаходженням; визнання об'єднання банкрутом.

Особливістю примусового припинення громадського об'єднання є те, що у разі прийняття судом рішення про його припинення громадське об'єднання зі статусом юридичної особи може продовжити діяти як організація без статусу юридичної особи. Для цього громадське об'єднання протягом 6 місяців у довільній формі повідомляє уповноважений орган з питань реєстрації про продовження діяльності без статусу юридичної особи та надає відомості про особу (осіб), уповноважену представляти громадське об'єднання [5, с. 56-57].

В загальному, подальші дії після прийняття судом рішення про примусове припинення громадського об'єднання є схожими як у двох попередніх способах припинення громадського об'єднання, тому зупинятися на їх характеристиці не будемо.

Новацією вітчизняного законодавства є те, що до громадського об'єднання, яке безпосередньо здійснює підприємницьку діяльність і щодо якого прийнято рішення про ліквідацію може бути застосовано процедуру банкрутства. Процедура банкрутства може бути застосована до такого громадського об'єднання, якщо вартості майна громадського об'єднання недостатньо для задоволення вимог кредиторів. У такому випадку ліквідатор або ліквідаційна комісія зобов'язані звернутися до господарського суду із заявою про порушення справи про банкрутство [10]. У цьому контексті слід додати, що ця новина є не надто приємною для самих громадських об'єднань, однак з іншого боку, ця зміна збільшує правові гарантії для кредиторів, а отже, доступ громадських об'єднань до капіталу та інвестицій [1].

Якщо ж звернутися до судової практики то, можливість застосування до громадських об'єднань ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» пов'язується із включенням відомостей про здійснення підприємницької діяльності громадським об'єднанням до Реєстру громадських об'єднань. У мотивації Постанови Вищого господарського суду України у справі № 904/396/13-г від 16 квітня 2013 року вказується, що відповідно до ст. 2 ЗУ «Про громадські об'єднання», громадські об'єднання утворюються і діють на принципах добровільності, самоврядності, вільного вибору території діяльності, рівності перед законом, відсутності майнового інтересу їх членів (учасників), прозорості, відкритості та публічності. Зокрема, відсутність майнового

інтересу передбачає, що члени (учасники) громадського об'єднання не мають права на частку майна громадського об'єднання та не відповідають за його зобов'язаннями. Доходи або майно (активи) громадського об'єднання не підлягають розподілу між його членами (учасниками) і не можуть використовуватися для вигоди будь-якого окремого члена (учасника) громадського об'єднання, його посадових осіб (крім оплати їх праці та відрахувань на соціальні заходи). А з огляду на те, що Нікопольське районне товариство інвалідів війни в Афганістані не є суб'єктом підприємницької діяльності, то суди дійшли висновку про відмову у прийнятті заяви про порушення провадження у справі про банкрутство на підставі ст. 1, ч. 2 ст. 8 ЗУ «Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом» [8].

Отже процедура банкрутства може застосовуватися тільки до тих громадських об'єднань, які займаються підприємницькою діяльністю, що відповідає загальноприйнятим цивілістичним засадам. З цього приводу, влучним є висновок В. В. Кочина про те, що «процедура банкрутства може бути застосована до непідприємницьких товариств лише у випадку здійснення ними підприємницької діяльності» [4, с. 62].

Важливим є відмітити те, що при припиненні діяльності громадського об'єднання майно та інші активи не можуть розподілятися між членами такого об'єднання, а членські внески за загальним правилом не повертаються. Крім того, доля майна та інших активів залежить від способу припинення громадського об'єднання. Відтак, якщо воно припиняється в добровільному порядку, то майно й інші активи використовуються на цілі визначені установчими документами, а якщо в примусовому порядку, то за рішенням суду спрямовуються до державного бюджету [10].

На підставі аналізу чинного законодавства та наукових поглядів можемо виокремити наступні особливості припинення громадських об'єднань :

- для громадських об'єднань, як і для інших непідприємницьких товариств передбачаються добровільний та примусовий порядок припинення;
- процедура банкрутства вправі застосовуватися виключно до тих громадських об'єднань, що займаються підприємницькою діяльністю;
- законодавчо визначений припис, що майно громадського об'єднання після його припинення не розподіляється між членами є виправданим, адже для громадського об'єднання є характерною відсутність майнового зв'язку між членом такого об'єднання та самою юридичною особою.

Висновки. Стосовно реорганізації громадського об'єднання ми дійшли висновку, що приєднання до громадського об'єднання такого самого статусу не є єдиним можливим шляхом реорганізації громадського об'єднання, адже окремі його види можуть реорганізовуватися шляхом злиття та поділу. Крім того, вважаємо, що за умови дотримання певних умов можливим є і такий спосіб реорганізації як перетворення. На підставі окресленого вище пропонуємо внести зміни в ЗУ «Про громадські об'єднання» виключивши положення, що реорганізація громадського об'єднання може здійснюватися лише шляхом приєднання до іншого громадського об'єднання такого самого статусу. Доцільним, на нашу думку, буде закріпити такий спосіб припинення громадського об'єднання як реорганізація не уточнюючи можливі шляхи її здійснення.

Список використаних джерел

1. Вінник О. Новий закон «Про громадські об'єднання» – що насправді змінюється для громадських організацій? – Ініціативний центр сприяння активності та розвитку громадянського почину «Єднання» / О. Вінник [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://isar.net.ua/novij-zakon/novij-zakon-2>.
2. Додіна Є. Є. Адміністративно-правовий статус громадських організацій в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.07 «Теорія управління; адміністративне право і процес; фінансове право» / Є. Є. Додіна. – Одеса, 2002. – 21 с.
3. Зозуляк О. І. Підприємницька діяльність непідприємницьких організацій: актуальні напрямки вдосконалення механізму правового регулювання / О. І. Зозуляк // Удосконалення правового регулювання статусу непідприємницьких організацій в Україні: збірник наукових праць (за результатами роботи «круглого столу») / за заг. ред. М. К. Галянтича. – К. : НДІ приватного права і підприємництва ім. академіка Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2014. – С. 22 – 26.
4. Кочин В. В. Непідприємницькі товариства як юридичні особи приватного права: монографія / В. В. Кочин. – К. : НДІ приватного права і підприємництва ім. акад. Ф. Г. Бурчака НАПрН України, 2013. – 200 с.
5. Лациба М. В. Як розуміти новий закон «Про громадські об'єднання» / М. В. Лациба, А. О. Шимчук. – К. : Укр. незалежн. центр політ. дослідж., 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ucipr.kiev.ua>.
6. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України. – Вид. 2, змінене і доп. / за ред. В. М. Коссака. – К. : Істина, 2008. – 992 с.
7. Некоммерческое право : учебное пособие / под общей редакцией Н. А. Идрисова, У. Ю. Пак. – Бишкек : Т. ДЭМИ, 2006 – 240 с.
8. Постанова Вишого господарського суду України у справі № 904/396/13-г від 16 квітня 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/30772290>.
9. Правове регулювання некомерційних організацій в Україні : монографія / [І. В. Спасибо-Фатєєва, В. І. Борисова, О. П. Печений та ін. ; за заг. ред. І. В. Спасибо-Фатєєвої]. – Х. : Право, 2013. – 480 с.
10. Про громадські об'єднання: Закон України [прийнятий 22. 03. 2012 р.] [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/4572-17/page>.
11. Сіщук Л. В. Поняття та види правонаступництва: цивільно-правовий аспект / Л. В. Сіщук // Актуальні проблеми вдосконалення чинного законодавства України : зб. наук. ст. – Івано-Франківськ. – Вип. XXV. – С. 132-135.
12. Статут громадської організації «Правдива країна» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://pravdyvukraina.org.ua/go/doc/statut.php>.
13. Статут громадської організації «Творче об'єднання «Продіс»» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.prodis.kiev.ua/doc/6-statut-gromadskoj-organizatsiji-tvorche-ob-ednannya-prodis.html>.
14. Статут громадської спілки «Українська Гельсінська спілка з прав людини» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://helsinki.org.ua/index.php?id=1389793656>.

15. Ущапівська Л. В. Правові проблеми припинення об'єднань громадян України [Текст] / Л. В. Ущапівська // Держава і право : зб. науков. праць. – 2010/2. – № 4 (50). – С. 412-418.
16. Edward P. Welch, Andrew J. Turezyn. Folk on the Delaware General Corporation Law: Fundamentals. – Boston, N.Y., Toronto, London, 1993. – 1259 p.
17. Marta Meinema, Mandatory and Non- Mandatory Rules in Dutch Corporate Law, 6.4 EJCL 157,158 (2002) [Electronic resource]. – Access mode: www.ejcl.org/64/art64-10.html.

Парута Ю. И. Проблемные аспекты правового регулирования прекращения общественных объединений

Научная статья посвящена исследованию способов прекращения общественных объединений. Изучаются основные законодательные положения относительно способов прекращения общественных объединений. Сосредотачивается внимание на таком способе прекращения, как реорганизация, которая согласно отечественному законодательству может быть проведена только путем присоединения к общественному объединению такого же статуса. На основании проведенных научных изысканий предлагается внесение соответствующих изменений в действующее законодательство.

Ключевые слова: *прекращение общественного объединения, самороспуск, реорганизация, принудительный роспуск, процедура банкротства.*

Paruta Ju. I. Problematic aspects of legal regulation of public associations's winding up

The scientific article is devoted to researching ways of public associations's winding up. Civil doctrine about winding up of legal persons and non-for-profit organisations are analyzed. Basic legislative approaches about winding up of public associations according to the Law of Ukraine «On public associations» are studied. It is noted that public associations, like other non-for-profit organisations may be wind up voluntarily and voluntarily. There are such ways of public associations's winding up according to national legislation: voluntary liquidation, corporate restructuring by consolidation with public association with the same legal status and involuntary liquidation. It is made detail description of each of the above mentioned ways of winding up of public association in accordance with national legal realities.

Keywords: *non-for-profit organisations, public associations, ways of winding up, voluntary liquidation, corporate restructuring, involuntary liquidation, insolvency process.*